Petru PANTIRU

CURS DE ECONOMIE (*MICROECONOMIE*)

EDITURA FUNDATIEI UNIVERSITARE
"Dunărea de Jos" GALATI

12401

Prof. univ. dr. Petru PANȚIRU

CURS DE ECONOMIE

(*MICROECONOMIE*)

Ediția II-a revizuită și îmbunătățită

225802
UNIVERSITATEA
„DUNĂREA DE JOS" GALAȚI
BIBLIOTECA 1

C-2258020

Editura Fundației Universitare
„*Dunărea de Jos*" – Galați, 2002

UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS" DIN GALAȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI ADMINISTRATIVE

Revizia științifică:
Conf. dr. ec. Emilia Tănăsescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PANȚIRU, PETRU
Curs de economie: (microeconomie) / prof. univ. dr. Petru Panțiru, – Galați: Editura Fundației Universitare *„Dunărea de Jos"*, 2002
p. : cm – (Cartea de economie)
Bibliogr.
ISBN 973-627-009-2

33

Tehnoredactare computerizată:
Cojocaru Rodica

©Editura Fundației Universitare
"Dunărea de Jos", Galați, 2002
ISBN 973-627-009-2

www.editura.ugal.ro
editura@ugal.ro

CUPRINS

Cuvânt înainte 3
CAPITOLUL 1: ECONOMIA - LEGI, REGULI ŞI PRINCIPII ECONOMICE. RISC ŞI INCERTITUDINI ÎN ECONOMIA MODERNĂ. 5
1.1. Trebuinţele şi resursele economice. 5
1.2. Economia - formă principală a acţiunii sociale 9
1.3. Fenomenele economice şi procesele economice Legi şi principii economice. 11
1.4. Ştiinţa economică. Obiectul de studiu al economiei politice. 13
1.5. Metode, tehnici şi instrumente de cercetare şi analiză economică. 16
1.6. Risc şi incertitudini în economia modernă. 18
CAPITOLUL 2: TRĂSĂTURILE GENERALE ALE ECONOMIEI DE SCHIMB 23
2.1. Economia concurenţială de schimb. Specializarea agenţilor economici - caracteristică generală a economiei de schimb. 23
2.2. Proprietatea privată - trăsătură fundamentală a economiei de schimb 25
2.3. Economia monetară de schimb. Banii, element major al vieţii economice. 28
2.4. Piaţa - expresie generală a relaţiilor de vânzare-cumpărare. 31
CAPITOLUL 3 : ECONOMIA DE PIAŢĂ MODERNĂ. 34
3.1. Economiile moderne contemporane - economii mixte. 34
3.2. Agenţii economici. 37
3.3. Formele principale de organizare a afacerilor. 39
3.4. Fluxul circular al veniturilor şi al cheltuielilor în economie 43
3.5. Rezultatele activităţii desfăşurate la nivel microeconomic. Indicatorii de exprimare şi de evaluare. 46
CAPITOLUL 4 : BUNURILE ECONOMICE ŞI UTILITATEA ECONOMICĂ 49
4.1. Bunurile economice. Tipologia bunurilor economice. 49
4.2. Utilitatea. Utilitatea economică. Măsurarea utilităţii economice. Formele utilităţii economice 52
4.3. Utilitatea marginală. Corelaţia dintre utilitatea totală şi utilitatea marginală. Egalizarea utilităţii marginale pe unitate monetară. 56
CAPITOLUL 5 : TEORIA (COMPORTAMENTUL) CONSUMATORULUI 61
5.1. Programele de consum. Preferinţele şi alegerea consumatorului. Curbele de indiferenţă în consum. Rata marginală de substituţie..... 61

5.2. Echilibrul şi alegerea consumatorului. Constrângerea bugetară. 67
5.3. Modificări în echilibrul consumatorului. 72
5.4. Surplusul consumatorului. 75
5.5. Probleme 78
CAPITOLUL 6 : FACTORII DE PRODUCŢIE. 80
6.1. Caracterizarea generală a factorilor de producţie. Mobilitatea factorilor de producţie. 80
6.2. Munca - factor de producţie primar şi determinant. 83
6.3. Natura - factor originar de producţie. Resursele naturale 86
6.4. Capitalul - factor de producţie derivat. Mobilitatea capitalului fix. 89
6.5. Combinarea şi substituirea factorilor de producţie. Funcţia de producţie. Legea randamentelor descrescătoare. Izocuante. Rata marginală de substituire 96
- Probleme - 104
CAPITOLUL 7 : COSTURILE DE PRODUCŢIE. COMPORTAMENTUL PRODUCĂTORULUI. 107
7.1. Conţinutul costului de producţie. Funcţiile costului..... 107
7.2. Mărimea şi structura costului. Costul de producţie pe termen scurt şi timpul economic al costului. Costul de producţie pe termen lung. 110
7.3. Optimul producătorului. Maximizarea producţiei pentru un cost dat şi minimizarea costului de producţie pentru o producţie dată. .. 121
7.4. Calea de expansiune; surplusul producătorului. Pragul rentabilităţii..... 125
- Probleme - 129
CAPITOLUL 8 : PRODUCTIVITATEA FACTORILOR DE PRODUCŢIE. 133
8.1. Conceptul şi tipologia productivităţii. 133
8.2. Legea randamentelor neproporţionale. 136
8.3. Productivitatea muncii şi randamentul capitalului – productivităţi parţiale. 141
8.4. Relaţiile dintre productivitatea muncii şi productivitatea capitalului. Surplusul de productivitate. 147
- Probleme - 149
CAPITOLUL 9 : CEREREA ŞI OFERTA. 151
9.1. Cererea. Extinderea şi contracţia cererii. Legea cererii. Formele cererii. 151
9.2. Elasticitatea cererii. Condiţiile cererii. Factorii care influenţează cererea 156
9.3. Oferta. Legea ofertei. Condiţiile mărimii şi dinamicii ofertei. 163
9.4. Elasticitatea ofertei. Importanţa factorului timp. 166
- Probleme - 171
CAPITOLUL 10 : CONCURENŢA ŞI PREŢUL. PIAŢA CU CONCURENŢĂ PERFECTĂ. PREŢUL DE ECHILIBRU 172

10.1. Concurența: conținut, tipuri de piață concurențială.....172
10.2. Prețul - concept, funcții, tipuri de prețuri și modalități de formare. 175
10.3. Piața cu concurență perfectă. Prețul de echilibru. Echilibrul pieței pe termen scurt. 179
10.4. Echilibrul pieței pe termen lung și opțiunea producătorului 186
- Probleme - 189
CAPITOLUL 11 : PIAȚA DE MONOPOL. PIAȚA CU CONCURENȚĂ DE OLIGOPOL. POLITICI DE PREȚURI 191
11.1. Piața de monopol. Cererea și veniturile la firma de monopol..191
11.2. Maximizarea profitului pe piața de monopol. Prețurile de monopol discriminatorii. Costurile sociale. 195
11.3. Caracterizarea pieței cu concurență de oligopol. 200
11.4. Formarea prețului pe diferite piețe oligopolistice. 203
11.5. Statul și prețurile. Politici de prețuri. 207
- Probleme - 210
CAPITOLUL 12 : SALARIUL - VENIT FUNDAMENTAL.....212
12.1. Salariul : geneză și teorii asupra salariului. Forme de salariu. 212
12.2. Sistemul de salarizare. Formele (modalitățile) concrete de evaluare a eforturilor și a salariului. 217
12.3. Mărimea și dinamica salariului. 221
- Probleme - 224
CAPITOLUL 13 : DOBÂNDA ȘI PROFITUL. 226
A. DOBÂNDA 226
13.1. Creditul - concept, funcții, tipuri. 226
13.2. Dobânda - concept, modalități de evidență. 228
13.3. Masa și rata dobânzii. Dinamica dobânzii. 231
B. PROFITUL 237
13.4. Controverse privind substanța profitului. Definirea conceptului de profit.....237
13.5. Profitul economic și sursele lui, tipurile de profit. Repartiția profitului. 239
13.6. Masa și rata profitului. 243
13.7. Maximizarea profitului pe diverse piețe. 245
- Probleme - 248
CAPITOLUL 14 : RENTA.....252
14.1. Natura rentei Concepții privind substanța rentei. 252
14.2. Formarea rentei pe baza legii randamentelor neproporționale. 254
14.3. Renta funciară. Mecanismul formării rentei funciare. 258
14.4. Arenda și prețul pământului. 261
- Probleme - 263
Bibliografie 265
Cuprins 268

225802 UNIVERSITATEA